

Gedachten vanuit de preek

- Waarvoor ben je als mens op deze wereld? Wat is je plek? Daarover gaat het in Daniël 4. In dit hoofdstuk valt het woord 'ik' op. "*Ik, Nebukadnezar, leefde zorgeloos in mijn huis en in welstand in mijn paleis.*" (4:1). "*Is dit niet het grote Babel, dat ik (...) gebouwd heb...*" (4:30).
- Maar is het niet waar dan? Men zegt dat 95% van de bakstenen die gevonden zijn in het Babylonische rijk de naam Nebukadnessar draagt. De hangende tuinen waren een van de zeven wereldwonderen in de Oudheid. Wat is eigenlijk het probleem met Nebukadnessar?
- Dat wordt in Daniël 4 door God geopenbaard in de vorm van een droom. De koning droomt over een indrukwekkend grote boom, die reikt tot in de hemel. De boom biedt voedsel en onderdak aan allerlei dieren. Zo groot is hij dat hij de wereld overheerst.
- De boom is tot op de dag van vandaag een symbool: van de mens (vgl. Psalm 1), maar ook van een koning of koninkrijk. Er valt nog een woord op in dit hoofdstuk: 'al' of 'heel'. Zo zag hij zichzelf, als degene de hele aarde bestuurt, bijna almachtig. De top reikt tot in de hemel...
- Hoogmoed, wat is dat eigenlijk? De juiste plaats niet meer weten, die God je in het leven gegeven heeft. Hij is zichzelf als een god gaan zien. Een boom tot aan de hemel. En ook voor anderen heeft hij geen oog meer: "*Ik leefde zorgeloos in mijn huis en in welstand in mijn paleis.*"
- Maar dan verschijnt een hemelse figuur, die het bevel geeft de boom om te hakken. Alleen een stompje dat net boven de grond uitsteekt blijft over. Daniël is verbijsterd als hij beseft wat dit betekent. Dit is wat de koning te wachten staat. Hoogmoed komt voor de val.
- Nebukadnessar krijgt een les in nederigheid. De stam blijft staan. Hij kan weer opbloeien. De zelfgerichtheid, de machtige kruin, wordt eraf gehaald. '*Tot u erkent dat de hemel de heerschappij heeft...*' (4:26b). Zodra hij de ogen ten hemel slaat, keert zijn verstand terug (4:34a).
- Dit alles wordt de koning voorspeld. Niet als lot dat vaststaat, maar als aansporing om zich te bekeren. Maar alles blijft bij het oude. Ook nu is het niet anders, denk aan de economische crisis. Wat hebben we nu eigenlijk geleerd?
- Daniël wijst de koning op wat er aan schort. Hij heeft de hemel, God, uit het oog verloren. Maar ook de 'ellendigen' (4:27). Daniël 4 houdt ons een spiegel voor: alleen voor jezelf leven is bij de beesten af. Je leeft voor God en ten dienste aan anderen. Dan kom je zelf niet tekort.
- Johannes wijst naar Jezus: "Hij moet groter worden en ik kleiner". Het is de grootheid van de Knecht die kwam om ons te dienen! Zo groot is God, dat Hij de minste onder de mensen wilde worden. "*Zijn voorbeeld roept om te dienen ied're dag!*"! Dat is leven met overtuiging!

Vragen van hart tot hart

Waarvoor ben je als mens op deze wereld? Wat is jouw antwoord op die vraag?

We kennen een gezegde: 'de bomen groeien niet tot in de hemel'. Waar denk je dan aan in onze tijd?

Een boom tekenen op een leeg papier is een bekende opdracht in de psychologie. Je kunt te groot van jezelf denken, maar ook te klein. Hoe groot zou je je eigen boom tekenen?

Hoe herkenbaar is het dat alles bij het oude blijft, om ons heen maar ook in onszelf? Hoe kan daar verandering in komen?

Gespreksvragen

1. Wat spreekt je het meeste aan in Daniel 4? Waar raakt dat aan je eigen leven?
2. Een stelling van ds. Tim Keller: "Als je zegt: 'ik ben niet vatbaar voor zulke hoogmoed of geestelijke trots', is dat Bijbels gezien het eerste teken van de ziekte (hoogmoed) dat je dit zegt". Reageer!
3. Nebukadnessar krijgt een les in nederigheid. Welke lessen in nederigheid heb je zelf gehad? Zie je daar Gods hand in?
4. De wending voor Nebukadnessar komt als hij de ogen naar de hemel opslaat. Wat zou dat voor ons betekenen? Hoe kunnen wij de juiste plek innemen door God de eer te geven?
5. Verbiedt dit hoofdstuk je om als mens ergens trots op te zijn? Of dreigt dan juist het gevaar van 'valse bescheidenheid'? Hoe sta je daar zelf in?
6. Onrechtvaardigheid, geen oog hebben voor mensen in de knel ('ellendigen', 4:27) is kennelijk een gevolg van hoogmoed. Reageer op de volgende stelling: "Door naar je vrijgevigheid te kijken kun je je hoogmoed toetsen...".

Alternatieve vraag

'Is dit niet het grote Babel dat wij gebouwd hebben'.
Je kunt denken aan de economie, maar ook aan wetenschap en techniek (ruimtevaart, genetica, etc.). Hoe groot is het gevaar van de hoogmoed en de onrechtvaardigheid. Het gevaar dat wij de menselijke maat overschrijden? Of is dit te somber gedacht?
Bespreek met elkaar hoe je daar als christen over zou kunnen (of: moeten) denken.

Gebedspunten

- Prijs God om zijn geduld, dat Hij ons zo vaak genadig is, ondanks dat we vaak hoogmoedig en egocentrisch leven.
- Bid dat je niet te hoog van jezelf zult denken. En ook niet te klein...
- Bid dat je leven een open blik naar de hemel mag hebben en een open oog voor mensen in de knel.
- Bid voor de kerk, dat ze richting mag wijzen in een tijd waarin de bomen nog steeds tot in de hemel lijken te (moeten) groeien.
- Dank Hem dat er steeds opnieuw mensen zijn die zich in Zijn dienst beschikbaar willen stellen, als ambtsdrager of op andere manieren.

De volgende themadienst staat gepland op DV **zondag 2 februari 2014**. In die dienst staat Daniël 5 centraal, met als motto: 'Een teken aan de wand'. Hartelijk uitgenodigd!